

Välkommen till Skutan

Här har du chans att uppleva ett spännande naturområde med vatten, barrskog, skogsbryn, bäckar och landskapets typiska växter och djur. Vid våtmarken visar sig nästan alltid några simmande fåglar och bäverhyddan syns i skogskanten mitt emot fågeltornet. Bär och svamp finns det gott om i skogen.

Efter ett besök i fågeltornet är det en bra idé att ta en promenad längs naturstigen, där det finns mycket att läsa om växter, djur och natur. Naturstigen startar vid vindskyddet. Ta det gärna lite lugnt på promenaden - stanna en stund och lyssna till fågelsång, vindsus och porlande vatten.

Historia

Redan under bronsåldern var människor verksamma häromkring. Det vet vi tack vare ett par gravar eller stensättningar, daterade till både brons- och järnålder, som hittats på en höjd öster om våtmarken. De är lite övertorvade men går att få syn på om man letar ordentligt.

För 100 år sedan och ännu längre tillbaka fanns det mycket åkermark kring Skutans gård. I dag är den mesta åkern omvandlad till betesmark, annan gräsmark eller skog. Våtmarken fanns inte på den tiden. Istället grävde man breda diken för att leda bort vattnet som rann ner från skogen. För mycket vatten gjorde det svårt att odla åkermarken. Du behöver bara se dig omkring litegrann så upptäcker du säkert en del spår från äldre tider.

Fågeltornet och vindskyddet byggdes som en del i projektet *Tätortsnära skog för människan (2003–2005)* som finansierades av Haninge kommun och EU:s miljöfond LIFE. Genom att anlägga en dammvall förvandlades det som tidigare var ett fuktstråk till en våtmark. Även en drygt 2 kilometer lång naturstig iordningställdes.

Våtmarken

Våtmarken skapades genom att ett dike dämades och en vall byggdes – ibland är det inte så svårt att göra något bra för naturen. Flera decennier av skogs- och åkerdikning har torkat ut landskapet och därför är det brist på våtmarker och små vattensamlingar i både skogen och i det öppna landskapet.

Vattnet lockar till sig många olika djur. Sländor, dykarbaggar, mygg och andra insekter stortrivs här och utan dem klarar sig inte grodor, småfåglar och fladdermöss.

Änder, gäss och doppingar behöver det öppna vattnet och i den täta, tuviga, vegetationen hittar både fåglar och groddjur föda och skydd.

Det finns ingen fisk i våtmarken vilket gör att groddjur och doppingar får lättare att trivas. Speciellt doppingar kan lätt bli utkonkurrerade i fiskrika våtmarker eftersom de delvis konkurrerar om samma mat.

Ibland besöker älg, rådjur, räv och hare vattnet för att dricka och om älgen hittar näckrosor tar den dessutom gärna ett bad för att få äta de goda rötterna. Men av de större djuren vid vattnet är nog bävrarna de som märks mest. De har fällt många träd längs stränderna och på andra sidan vattnet har de byggt en hydda. Om du besöker fågeltornet en kväll kanske du har tur och får se bävern simma ut ur sin hydda.

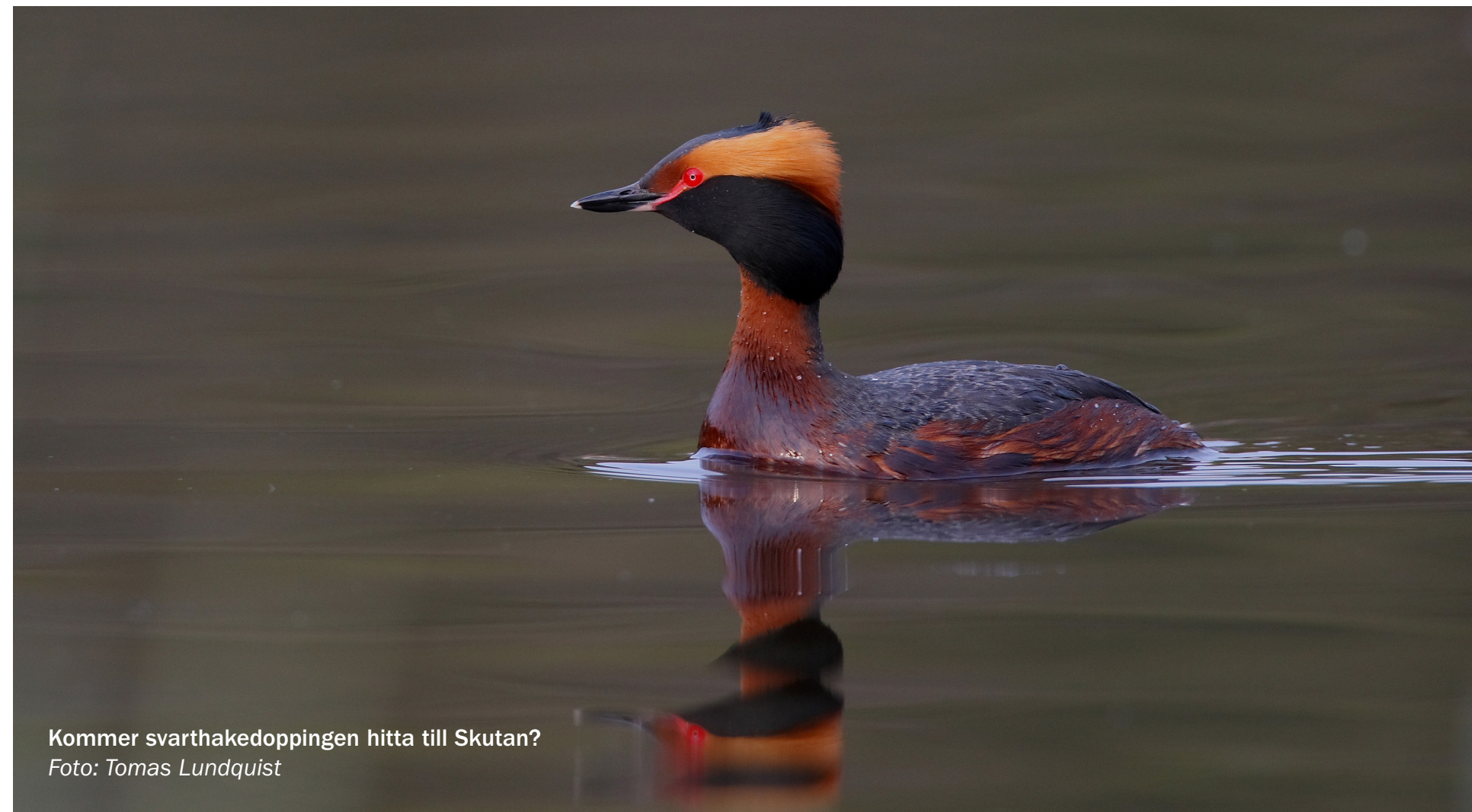
Naturstigen

Naturstigen slingrar sig i kuperad terräng genom blåbärsgranskog och hållmarker med tall. Där marken är lite blötare växer också klibbal och glasbjörk. Utmed stigen finns 14 skyltar som berättar om naturen runt omkring.

Skogen är ännu inte så gammal men här och var står några lite grövre aspar och tallar. Håll de träden under uppsikt för här kan spillkråkan snart börja bygga bo och stammarna bli hemvist för spännande vedsvampar.

Skogen får högre naturvärden ju äldre den blir och död ved är viktigast av allt. Nedrasade träd, högstubbar och torrträd som du kommer att se längs stigen kan ge intryck av oordning och dålig skötsel men betyder bara att skogen är extra värdefull, artrik och levande.

Hoppas du får en riktigt skön promenad!

Kommer svarthakedoppingen hitta till Skutan?
Foto: Tomas Lundquist

Rörhöna
Foto: Tomas Lundquist

Restaurering av Viltvatten och Naturstig 2015

Med hjälp av Naturvårdsverkets Lokala naturvårdsanslag LONA har Haninge kommun under vintern och våren 2015 restaurerat både själva våtmarken och naturstigen samt reparerat dammvallen.

Våtmarken hade under en följd av år successivt vuxit igen vilket påverkat områdets naturvärden negativt. Bland annat misslyckades många häckningar av vattenlevande fåglar eftersom våtmarken vissa år torkade ut under sommaren.

Tidigare häckade exempelvis rörhöna och smådopping varje år men dessa arter finns inte längre kvar. Nu hoppas vi att de kommer tillbaka! Du kanske kan bli först att återupptäcka några av dem! Rapportera i så fall gärna dem eller andra spännande djur eller växter på www.artportalen.se

Död ved är viktig för många växter och småkryp
Foto: Malin Löfgren